

I regn och rusk på Örö

Dagen för den populära hemliga resan för Kyrksläotts pensionärer var inne. Onsdagen den 8 juni bänkade vi oss i bussen, som vände västerut. Vi kom till den gröna Kimitoön, med vilda gissningar resmålet. Vi gjorde en sväng till Dalsbruks centrum och fortsatte vidare till hamnen i Kasnäs. Där väntade m/s Sissel på oss. Vi skulle besöka Örö – ett ställe där få av oss varit förut. Örö är ett kustfort som först senaste sommar, 2015, öppnades för allmänheten.

Ryssland befäste Örö 1915-1917 då Finland var en del av Ryssland. Fortet var en del av Peter den stores sjöbefästning, som byggdes för att skydda st. Petersburg från attacker från havet. Sedan Finlands självständighet har Örö verkat som finska försvarsmaktens kustfort fram till slutet av år 2014. Det är många unga män, som haft det blåsigt om öronen här, då det gjort sin värnplikt. Där blåser nämligen nästan alltid.

Vår president Sauli Niinistö, har också gjort sin militärtjänstgöring där. Han trivdes inte så bra, och har berättat, att rekryterna fick besöka soldathemmet på ön först efter ca 1 månads tjänstgöring. De fick ända till dess vistas endast i kasernen, och gå till sängs hungriga ibland. Militärens matlager på ön blev emellanåt litet magra, en orsak var menföret. Sin första permission fick rekryterna efter ca 2 månaders tjänstgöring, vilket också skyldes på menföret.

Örö är mycket vackert, och trots att – eller tack vare – militärens närvaro har mycket av den unika miljön bevarats. dels har slitaget hållit växtligheten stängden, dels har naturen blivit orörd. Här finns många rara växter. Backsippan växer här, som enda plats i Finland. Det är en mycket vacker, lilafärgad blomma, som blommar på våren. Den hade blommat ut för i år, men vi kunde se dess vackra fröställningar. Både blommor och frön är fridlysta.

Många av de vackra, röda, ryska kasernerna står kvar ännu idag och restaureras nu för turiständamål. Den största kasernen har blivit hotell, och soldaternas matsal är restaurang. Dit sökte vi oss gärna undan regn och blåst för att äta en mycket god laxsoppa.

Örö ingår i Skärgårdshavets nationalpark, så på området gäller bestämda regler. Historiska kasern- och batteriområden finns på flera ställen.

Försvaret har fortfarande övervakningsverksamhet på ön.

På Örö finns kanoner av olika kaliber. De mest speciella är 12-tums Obuhovs kanonerna, riktiga bjässar. De är globalt och vapenhistoriskt sällsynta. Kanonernas projektiler väger nästan 500 kg och dess räckvidd är nästan 45 km. Det stora kanonröret väger 50 000 kg och är nästan 16 meter långt! Fruktansvärda pjäser! Ursprungligen fanns det fyra grova kanoner på Örö. Numera finns två kvar.

Efter regn och blåst blev det solsken. Vi kunde skymta Bengtskärs fyr vid horisonten. Då vi tagit iland i Kasnäs, åt vi ett smakligt skärgårdsbord före hemresan.

Hjärtligt tack, till vår reseledare Kate Suominen för en intressant dag! Tack också till vår utmärkta guide Daniel Wilson.

Siv Wikström